

Plenum

Fredag 28.11.2025 kl. 13.03—13.32

8. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 och 11 § i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen

Regeringens proposition RP 148/2025 rd

Utskottets betänkande EkUB 17/2025 rd

Andra behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 8 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu antas eller förkastas.

Debatt. — Ledamot Heinonen, varsågod.

Debatt

13.10 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Me kävimme tästä esityksestä varsin hyvän ja laajan keskustelun edustajakollega Lylyn ja muutamien muiden kanssa ensimmäisessä käsittelyssä. Tämä siis koskee meritulivoimaa talousvyöhykkeellä. Jäin miettimään tuon meidän edelliskerran keskustelun jälkeen muutamia asioita ja ajattelin, että niihin hivenen palaan vielä, kun asiat toisen kerran täysistunnon käsittelyyn tulevat.

Meillähan Suomessa suurin osa tulivoimasta on Pohjois-Pohjanmaalta, lähes 40 prosenttia koko tulivoimakapasiteetista tulee sieltä, ja keskustelimme muun muassa siitä, miten voisimme tulivoimaa vastuullisesti lisätä tässä maassa mutta sitten samaan etsiä ratkaisuja myös perusvoiman vahvistamiseksi, sillä tuulta ei meidänkään maassa kaikkina aikoina niin paljoa ole. Toki keskustelussa hyvin tulivat esille myös meidän maan erilaiset tuuliolosuhteet vuodenaikoihin liittyen mutta myös alueellisesti. Suomessahan tulivoimaa on noin 1 835 tulivoimakokonaisuutta ja kokonaiskapasiteetti lähes 8 500 megawattia. Tuotantoa niistä tulee noin 20 000 terawattia.

Tämä, miksi halusin vielä palata tähän keskusteluun, oli se, että me kävimme aika paljon keskustelua kahdesta isommasta kysymyksestä. Toinen oli ympäristövaikutukset, miten niihin pystytään vastaamaan. Meillä aika moni ajattelee niin, että tulivoima on aina hyvää, mutta sitten lähes kaikki ajattelevat, ettei se olekaan ihan niin hyvää, jos se tulee siihen oman kodin tai mökin lähelle. Tästhän on paljon käyty ihan lainsäädännössäkin keskustelua, ja päättäjien kesken, minkälaisilla suoja-alueilla tulivoimaa voidaan rakentaa.

Toinen hyvä keskustelu oli itse asiassa keskustalaisten kollegojen esille nostama Itä-Suomen tilanne ja se, että Itä-Suomessa ei tulivoimaa tällä hetkellä voida tehdä. Vaikka tuuliolosuhteet olisivat hyvät, kunnista ja alueilta löytyisi myötäymmärrystä sille ja jopa tahtoa, niin rajoittava tekijä siellä on meidän tutkavalvonta. Tähän toivottavasti löytyy ratkaisuja, ja jos ei löydy, niin meillä täytyy olla jokin keino miettiä myös sitä, että jos valtion turvallisuus rajoittaa esimerkiksi tämäntyyppisiä investointeja Itä-Suomeen tai jollekin muulle alueelle, niin miten voimme niihin yhdessä vastata.

Punkt i protokollet PR 118/2025 rd

Tämä on hyvä uudistus merituulivoiman laajentamisesta talousvyöhykkeelle, ja pidän tätä erittäin tervetulleena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

13.13 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Niin kuin edustaja Heinonen juuri äsken totesi, meillä oli tässä erittäin hyvä, lavea energiapoliittinen keskustelu, ja voi sanoa, että tuulivoima on meillä ihan yksi olennaisimpia sähköenergian tuotannon muotoja. 25 prosenttia meidän tuotannosta tulee jo tuulivoimalla, ainoastaan ydinvoima on korkeammalla, se on siellä noin 40 prosentissa. Se kertoo siitä suuruusluokasta, mikä tuulivoiman osalta tällä hetkellä meillä on. Sen vuoksi tämä lakiesitys, joka pienellä tavalla myöskin auttaa sijoittamaan tuulivoimaa tuonne talousvyöhykkeelle, merelle, tekee siitä vähän helpompaa ja vähän lisää sinne sitä kilpailua. Näin me myöskin viedään tuulivoimaa semmoisille olosuhteille, joissa todennäköisesti tuulee aina paremmin kuin ehkä maalla. Kun meillä on eri puolilla maata tuulivoimaa ja tuuliolosuhteetkin vaihtelevat maan sisällä, se vähän tasoittaa tälläkin tavalla tätä erittäin voimakkaasti heilahtelevaa energiamuotoa, joka vaatii säätyövoimaa aika paljon. Tässä mielessä tämä on hyvä suunta, ja toivoisikin, että nämä merituulivoimahankkeet etenisivät, niin kuin ne kansainvälisesti ovat aika paljon edenneet, ja se on hyvä asia.

Siinä mielessä tämä on myöskin tämän meidän vihreän siirtymän kannalta olennainen muoto, ja me ollaan kohta sähköenergiassa käytännössä siinä tilanteessa, että meillä on puhdasta energiaa tämä koko sähköenergia. Tässä ollaan hyvässä tilanteessa, mutta meidän pitää kasvattaa tätä osuutta, ja tämä on pieneltä osalta yksi lakiesitys, joka auttaa siinä. Näin viedään tätä siirtymää tuonne vihreään suuntaan koko ajan. Eli tässä on järkeviä muutoksia.

Sitten tämä ympäristökysymys, joka on näissä kaikissa ongelmallinen. Taisin todeta, että tuulivoimalat ovat komeita, kun ne ovat semmoisia 300 metriä korkeita rakennelmia, mutta eivät ne mitään kauniita ole. Niitä eivät varmaan ihmiset halua pitää kovin lähellä. Sitten ne pitävät vähän ääntä, ja niillä on muitakin vaikutuksia. Nämä etäisyyskysymykset varmaan tulevat sijoittamismielessä tärkeiksi, ja toivoisin, että niistä hallitus tekisi nopeita ratkaisuja, että myöskin sitten Itä-Suomeen saataisiin tuulivoimaloita. Meidän pitäisi levittää tätä tuulivoimaa ympäri Suomea. Tämänäyttypisiä asioita.

Tämä on semmoinen asia, josta me ollaan täällä ainakin meikäläisittäin oltu aika lailla hallituksen kanssa aika samoilla linjoilla, tästä energiapolitiikan perusvirityksestä, missä tässä nyt mennään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.16 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Kaikki muistamme koulua ajoilta, että suurena energia tarkoittaa kykyä tehdä työtä, ja työllähän se on kansakunnan menestys tulevaisuudessakin rakennettava, joten oikeastaan emme voi olla sen tärkeämmän asian äärellä kuin energiapoliittinen keskustelu. Tässä mielessä haluan kiittää edellä puhuneita edustajia Lylyä ja edustaja Heinosta sekä keskustelun virittämisestä tänään että hyvästä keskustelusta jo tuossa ensimmäisessä käsittelyssä, jossa päätettiin tästä talousvaliokunnan laatimasta mainiosta mietinnöstä ja sen sisällöstä.

Punkt i protokollet PR 118/2025 rd

Todella sähkö on sillä tavoin veikeä ilmiö, että jotta sähköverkko ja voimajärjestelmä pysyvät tasapainossa, niin toisaalta meillä täytyy olla tämä riittävä energiakomponentti, eli niitä megawattitunteja, mutta myös riittävä tehokomponentti eli niitä megawatteja. Tässä mielessä on todella tärkeää kaikki se, mitä jo edelläkin on puhuttu siitä, että tuulivoiman ohella tarvitaan myös sitten energiajärjestelmää, sähköjärjestelmää, säätämään kykeneviä tuotantomuotoja, kuten vaikkapa vesivoimaa, joka kykenee antamaan sitä nopeaa säätöä. Mutta jatkossakin sitten sähköjärjestelmästä ison osan tulee olla vakaata perusvoimaa, kuten ydinvoimaa, jolloin sitten pystytään takaamaan se, että tällaisella laajalla erilaisten kotimaisten ja päästöttömien energiantuotantomuotojen paletilla Suomella on aina kaikissa tilanteissa sekä riittävä sähköenergian saanti että sähkötehon saanti omissa käsissään — ja ennen kaikkea siis päästöttömästi, minkä uskon olevan merkittävä kilpailuvaltti elinkeinoillemme tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Tuulivoiman rakentamisen osalta uskon, että suunta on juuri se, että merituulivoiman osuus kasvaa tulevaisuudessa, ja siksi tämä hallituksen esitys on tärkeä. Tässähän talousvaliokunta mietinnössä ja jo ensimmäisessä käsittelyssä muodoltaan päätetyssä mietinnössä esittää, että 7 §:ssä, jossa siis säännellään kilpailutukseen osallistumisesta, muoto kuuluisi oheisella tavalla: ”Oikeus osallistua kilpailutukseen on yrityksellä, yhteisöllä ja niiden ryhmittymällä. Osallistujalla on oltava riittävä osaaminen, kokemus, luotettavuus ja taloudelliset valmiudet merituulivoimahankkeen edistämiseen”. Ja vastavasti 11 §:ssä olisi poissulkemisperusteet muodossa ”Energiaviraston tulee sulkea osallistujia kilpailutuksen ulkopuolelle, jos sen omistus muuttuu kilpailutuksen aikana siten, ettei se enää täytä kilpailutukseen osallistumisen edellytyksiä.”

Mielestäni nämä talousvaliokunnassa tehdyt muutokset ovat perusteltuja, ja voimme tässä toisessa käsittelyssä tämän lain hyvillä mielin hyväksyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

13.19 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Suhtaudun erittäin positiivisesti uusiutuvaan energiaan ja sen kehittämiseen. Se on välttämätöntä ilmaston ja ympäristön kannalta. Mutta aivan varaukseton en toki ole. Tämä on hyvä esitys, tämä edistää merituulivoimaa, siihen tehtäviä investointeja, mutta haluan kiinnittää tässä yhteydessä huomiota siihen, että kun puhumme tuulivoimasta, kun puhumme aurinkovoimasta, niin näitä voimaloita pitää hyvin harkiten rakentaa alueilla, joissa on metsää. Ajatus siitä, että rakennamme uusiutuvan energian tuotantoyksiköitä niin, että samalla vähennämme metsäpinta-alaa, ei ole kerta kaikkiaan kestävä yhtälö. Metsäkato on todellinen asia, ja pidetään siitä metsästä, mikä meillä on käytössä, kiinni.

Merituulivoima ei ole ympäristön kannalta luonnollisesti sekään ongelmaton, mutta pidän sitä kyllä huomattavasti paljon parempana kuin sitä, että voimaloita rakennetaan neitseelliseen talousmetsään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

13.20 Mats Löfström r: Ärade talman! Havsbaserad vindkraft har stor potential i synnerhet i framtiden, och statsrådet och näringsministeriet har just för några veckor sedan utlyst fyra områden för samråd gällande havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen i Bottenhavet och Bottenviken.

Punkt i protokollet PR 118/2025 rd

När det gäller havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen nära Åland är det viktigt att man nu också ser över lagstiftningen så att man tryggar samarbetet med landskapet Åland och Ålands landskapsregering, i synnerhet för de projekt som potentiellt kan komma i Ålands närhet och som eventuellt också påverkar potentiella projekt på åländskt vatten, och att man dessutom säkerställer att samma regler gäller till exempel beskattningen och fördelningen av framtida intäkter från de här projekten och att också åländska kommuner och landskapet Åland får samma proportionella andel som kommuner i fasta Finland från de projekt som är nära Åland.

Tulkki esitti puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

13.23 Atte Harjanne vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos kollegoille hyvistä huomioista. Ehkä nostaisin tämmöisen tietyn dilemman, joka meillä tällä hetkellä energiapolitiikassa on:

On selvää, että meidän energiatalouden irtaantuminen fossiilienergiasta ja tämmöinen täysi dekarbonisaatio on välttämätöntä. Se on tietysti luonnon ja ilmaston takia sitä, mutta se on myös meidän turvallisuuden, huoltovarmuuden ja vaihtotaseen kannalta oikein hyvä asia.

No, tällä hetkellä nyt kuitenkin on tilanne, että sähkö on todella halpaa Suomessa eu-rooppalaisessa vertailussa ja sitten markkinoilla on epävarmuutta, kun ei olla varmoja, miten tämä politiikka tässä tuulivoiman sääntelyssä, energiamarkkinoissa ja muussa on muuttumassa. Mahdollisesti hallitus on tässä antanut vähän monenlaista signaalia, ja moni asia roikkuu ilmassa. Tilanne on se, että meidän pitäisi toisaalta huolehtia, että on hyvät edellytykset investoida tähän päästöttömään energiaan, oli se tuuli-, aurinko- tai ydinvoimaa, mutta myös sille kysyntäpuolelle saada selvä signaali ja edellytykset siellä tapahtumiselle. Liikenteen sähköistäminen, puhtaan vedyn jalosteet siinä, esimerkiksi huoltovarmuushankinnat, joita olen itse esittänyt, voisivat olla tapa sitä käynnistellä. Mutta tässä pitää kokonaisvaltaisesti huolehtia, että tämä meidän fossiilienergiasta irtautuminen ja talouden kestäväksi tekeminen etenee sekä siellä sähkönsä kysyntäpuolella että siellä tuotantopuolella.

Merituulivoiman edellytysten parantaminen on tässä hyvä asia, mutta on ihan selvää, että jotta näitä investointeja tulee, niiden pitää olla jollekin taholle kannattaviakin, ja se liittyy tähän, mitä edellä sanoin.

Kaikilla energiantuotantomuodoilla on hyötyjä ja haittoja, se on hyvä aina tiedostaa. Se pitää tapauskohtaisesti aina sitten miettiä, milloin ne hyödyt ylittävät haitat, ja sitten huolehtia, että kannustimet ohjaavat sellaista rakentamaan. Tuulivoiman haasteena toki on se, että sen energiatiheys on verrattain heikko ja se vaatii laajoja alueita, ja toinen on sitten kysymys tästä volatilitiiteista, vaihtelusta sään mukaan. Ne on hyvä huomata osana energiapolitiikkaa, että nämä ovat tuulivoiman ominaisuuksia. Sinänsä tuulivoima on oikein hyvä tapa tuottaa sähköä meille yhteiskuntaan.

Odotellaan tässä ilmasto- ja energiastrategian tuleamista. Toivoisin, että siinä olisi tämmöistä kokoavaa otetta tähän liittyen. Olen itse miettinyt, onko meillä Suomessa ollut varsinaisesti energiastrategiaa moneen kauteen, jos ne tehdään aina kauden loppupuolella ja lähinnä kuvaavat tilannetta, eikä ehkä semmoista yhteistä visiota siitä, miten me ener-

Punkt i protokollet PR 118/2025 rd

giajärjestelmää kehitetään, vahvasti ole tehty. Sellainen varmaan olisi tarpeen sekä tuotannon, kulutuksen että siirron osalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

13.26 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Tässä on käyty erinomaista keskustelua, ja esitys merituulivoimasta on perusteltu. Haluan kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tuuli- ja aurinkovoimaloiden rakentamisessa maamme eri alueiden ominaispiirteet huomioidaisiin, kuten täällä on jo tuotu esille, esimerkiksi metsä ja myös tuo vapaa-ajan asutus. Myöskin etäisyydet tulee huomioida ja käydä keskustelua alueen asukkaiden kanssa, jotta ymmärrys hyödyistä ja haitoista löytyy. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.26 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä annettua lakia. Haluan omassa puheenvuorossani nostaa esille seikat, jotka vaikuttavat ihmisten ajatuksiin liittyen tuulivoimaan. Täällä keskustelussa nostettiin esille se, mitä se olisi, jos tuulivoimala tulee lähelle omaa kotia, ja puhuttiin metsistä, ja edustaja Strandmankin mainitsi nämä ympäristövaikutukset ja vaikutukset ihmisiin. Se on todella sääli — kannatan itsekin uusiutuvaa energiaa ja myös tuulivoimaa — että se, että ihmiset kääntyvät kielteisiksi tälle asialle, johtuu juurikin siitä, että heitä ei kuunnella. Tuulivoimaloita ja tuulivoimapuistoja suunnitellaan lähelle ihmisten asutusta, suojeltuja alueita, laajoja metsäalueita, vapaa-ajan asuntoja, ja se vaikuttaa siihen, että syntyy vastustusta. Esimerkiksi Ruovedellä ihmiset keräsivät hyvin suuren adressin, koska sinne alueelle kaavoitettiin ja suunniteltiin tuulivoimapuistoa. Eli ihmisiä on kuultava ja heidän mielipiteensä otettava huomioon. Ei kukaan halua tuulivoimalaa talonsa taakse.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslaget i proposition RP 148/2025 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslaget avslutades. Ärendet slutbehandlat.